UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	VLASTIVEDA
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	druhý, tretí, štvrtý
Škola	Základná škola s materskou školou Samuela Timona, Trenčianska Turná 30
Stupeň vzdelania	ISCED 1
Názov Školského vzdelávacieho programu	Otvárame bránu do sveta poznania
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vlastiveda je súčasťou vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť. Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu našej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obce. Ide o objavovanie reálneho sveta žiakmi v určitom čase a priestore, vzájomné ovplyvňovanie sa človeka a prírody. Sprostredkuje aj rozdielny život ľudí v jednotlivých kultúrach.

Obsah predmetu *vlastiveda* zahŕňa oznanie vlastnej krajiny v časových premenách jednotlivých ročných období s dôrazom na starostlivosť o bezpečnosť a zdravie vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody. Človek aj príroda sa mení v čase a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu ale aj celej republiky musí byť spojené s poznaním histórie. Vlastiveda je rozdelená na dve veľké časti, a to Príroda Slovenska a Slovensko v minulosti a dnes. V časti Príroda Slovenska je základom spoznanie vybratých prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne) najmä prostredníctvom povestí, rozprávaní na základe obrázkov a i. Slovensko v minulosti a dnes sú príbehy historického rázu.

Súčasťou predmetu je spoznávanie minulosti, významných osobností a predmetov, ktoré vypovedajú o živote našich predkov. Učebné činnosti organizujeme tak, aby bol žiak motivovaný vnímať, spoznávať a vytvoriť si kladný vzťah ku krajine, v ktorej žije.

Vyučovanie preto napĺňame emotívnym dobrodružným poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkových dojmov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska). S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

1. poznať priestor, v ktorom žiak žije
2. orientovať sa v priestore a čase
3. orientovať sa v mape, narábať s veku - primeranými historickými prameňmi
4. rozvíjať si vzťah ku krajine a spoločnosti prostredníctvom príbehov, rozprávok
5. rozvíjať schopnosť využívať poznatky a zistenia zo svojich skúseností, pozorovaní, objavovaní
6. vnímať vzťah prírody a človeka, vzájomné ovplyvňovanie sa
7. využívať zdroje informácií na opisovanie charakteristík prostredia, ich porovnávanie
8. vnímať ľudí aj z iných kultúrnych oblastí

3. KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

V oblasti: *SOCIÁLNE A KOMUNIKAČNÉ KOMPETENCIE A KULTÚRNE KOMPETENCIE* žiak*:*

- obohacuje si slovnú zásobu, vie pomenovať pozorované javy a vyjadriť vlastné názory a postoje
- vníma jedinečnosť prírodných a kultúrnych výtvorov v okolí a utvára si vzťah k nim
- pozná vlastnú kultúru a osobitosti iných kultúr, chápe kultúrne rozdiely a tolerantne sa správa k ľuďom iných kultúr
- dokáže efektívne a bezproblémovo komunikovať o témach súvisiacich s učivom vlastivedy

V oblasti: *INFORMAČNÉ A KOMUNIKAČNÉ TECHNOLÓGIE* žiak*:*

- sa orientuje vo svete informácií,
- vie získavať historické, zemepisné a kulúrne informácie z viacerých zdrojov

V oblasti: *MATEMATICKÉ A PRÍRODOVEDNÉ MYSLENIE* žiak:

- schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede smerujúce k systematizácii poznatkov
- orientovať sa v čase a priestory

V oblasti: *UČIŤ SA UČIŤ* žiak:

- prejavuje vlastnú vnútornú motiváciu
- vytvára si vlastné stratégie učenia sa

V oblasti: *ROZVOJ OSOBNOSTI* žiak:

- buduje si svoju jedinečnosť
- objavuje a poznáva, čo ho zaujíma, k čomu má pozitívny vzťah a v čom by mohol byť aj v budúcnosti úspešný
- rozvíja svoju schopnosť pracovať samostatne i tímovo
- rozumie podstate zdravia, vie správne konať v ohrozujúcich situáciách.

4. OBSAHOVÉ, ORGANIZAČNÉ A ČASOVÉ VYMEDZENIE PREDMETU

Uvádzame časovú dotáciu a prehľad tematických celkov podľa jednotlivých zložiek, ktorým sa venujeme:

2. ROČNÍK

Časová dotácia 33 hodín ročne, 1 hodina týždenne.

1. Kraj, kde žijem (3 h)
2. Objavujeme premeny okolo nás (8 h)
3. Cesta do školy a domov (4 h)
4. Čo a ako sa deje v našom okolí (10 h)
5. Zvyky a tradície (6 h)
6. Čo sa mi v našom kraji najviac páči (2 h)

3. ročník

Časová dotácia 33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

1. Objavujeme Slovensko (14 h)
2. Poznávame dejiny Slovenska (10 h)
3. Naše starobylé pamiatky a ich krása (9 h)

4. ročník

Časová dotácia 33 hodín ročne, 1 hodina týždenne

1. Krajina, v ktorej žijeme (5 h)
2. Mestá a dediny (3 h)
3. Cestujeme z Bratislavy do Košíc (6 h)
4. Zaujímavosti zo Slovenska (6 h)
5. Tradície a zvyky (5 h)
6. V súlade s prírodou (8 h)

5. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

2. ročník

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Kraj, kde žijem	
• Moja trieda, škola, okolie školy • Trieda, škola • Správanie sa v škole, bezpečnosť v škole, v triede	Žiak: - vie zakresliť na plánik tried na chodbe, v triede rozloženie stolov, tabule a pod. - vie vyhodnotiť miesta nebezpečné v triede a v škole a určiť pravidlá správania sa pre vlastnú bezpečnosť aj bezpečnosť spolužiakov
Cesta do školy a domov	
• Môj tieň smeruje na sever (svetové strany). • Poznávanie cesty do školy • Svetové strany, poludňajší tieň, krajina, orientácia podľa svetových strán, trieda, škola, dopravné značky • Okolie školy. Škola. Školský dvor, objekty v okolí školy, pred školou, za školou Prostredie v okolí školy – stromy, budovy • Okolie školy a bydliska (orientácia v okolí) • Povrch, lesy, lúky, polia, záhrady a parky okolia. • Čo rastie v našom okolí • Rieka, potok v našom okolí	Žiak: - vie určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa - vie určiť svetové strany v krajine a polohu významných objektov v miestnej krajine - dokáže nakresliť schému cesty do školy, vyznačiť na nej objekty, zaujímavé miesta, vyhodnotiť nebezpečné miesta, zakresliť na ceste priechody, križovatky, dopravné značky, semafory - vie ústne opísať prostredie školy, určiť čo sa nachádza pred školou, za školou – budovy, stromy... - vie ústne opísať podľa vlastných záznamov z prieskumu, čo rastie v okolí školy, v obci, aké rastliny stromy, vie ich porovnať, určiť v čom sa líšia, podľa obrázkov opísať rastliny

• Ako sa mení okolie školy počas roka. Les, lúka, park, rieka, jazero, ročné obdobia, kalendárny rok, mesiace, sviatočné dni, ako prieskum, fotografie prírody, kresby prírody • Pozorujeme oblohu - slnko, Mesiac a hviezdy, oblaky. • Obloha, počasie, oblaky, pranostika, prvky počasia, predpoveď počasia. • Slnko, mesiac, hviezdy. • Ako sa staráme o naše okolie (životné prostredie). • Krajina, životné prostredie, znečistené prostredie, zničené prostredie, ochrana životného prostredia • Orientácia v mape a pláne mesta. • Cesta, plán, nákres, • Mapa, symboly na mape, mapové znaky	- dokáže urobiť album z fotografií, kresieb alebo listov stromov - vytvorí zbierku prírodnín, ktoré jednoducho analyzuje a triedi - na základe záznamov zo sledovania počasia v priebehu jedného týždňa vyhodnotí zmeny počasia, zaznačí ich do merania zvolenými znakmi - dokáže vyhodnotiť miesta v obci alebo v škole, ktoré sú znečistené a navrhnúť vylepšenie stavu v škole - na základe vlastného prieskumu zistí, v ktorých častiach obce sú zdevastované lavičky, cesty, zničené a pokreslené budovy, vyrúbané stromy - pripraví miniprojekt na zlepšenie stavu - dokáže zakresliť budovy v sídle do plánu obce - vie určiť na mape obce, ktoré domy sú na akej ulici, ktorá cesta vedie cez aké ulice, okolo ktorých budov k vybranej lokalite.
Objavujeme premeny okolo nás	
• Príroda. • Prvky okolia, ktoré vytvorila príroda a prvky prostredia, ktoré vytvoril človek,	Žiak: - vie rozpoznať, ktoré časti krajiny tvorila príroda, ktoré človek. - vie ústne opísať krajinu okolo školy
Čo a ako sa deje v našom okolí	
• Naša obec, jej história a súčasnosť, čo sa deje v našom okolí. (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, povesti, piesne, šport a kultúra • Príbeh, povesť, pamätné budovy, sochy, významné osobnosti histórie, vedy, kultúry, športu, umenia • Obec - ľudia v mojom okolí, základné pravidlá slušného správania, úcta k starším • Obec, ulice, domy, významné budovy – pošta, polícia, škola, miestny úrad • Ľudia v mojom okolí, spolužiaci, spolužiaci z iných krajín, prisťahovalci, multikultúrnosť. • Ochrana miesta pred nebezpečenstvom (požiar), Správanie sa v prípade nebezpečnej a život ohrozujúcej situácie. • Tiesňová linka, postup pri volaní hasičov.	Žiak: - dokáže urobiť zbierku informácií o významných ľuďoch obce - vytvorí portfólio významných miest alebo zaujímavých miest – nakreslených alebo odfotografovaných - opíše spôsob života obyvateľov obce - vie povedať názov svojej obce a presnú adresu - vie vysvetliť zásady slušného správania sa na ulici a k obyvateľom obce - v skupine dokáže vypracovať zoznam nebezpečenstiev (neznámi ľudia, prírodné nebezpečenstvá – blesk, búrka, silné slnečné žiarenie) - navrhne, ako sa pred nimi chrániť - pozná postup volania na tiesňovú linku a uvedomuje si riziká jej zneužitia
Zvyky a tradície	
• Tradície a zvyky • Vianočný čas – sviatky Vianoce, Silvester, Nový rok a Traja králi	Žiak: - vie vymenovať známe sviatočné dni. - dokáže ústne opísať tradície (v obci, v rodine), ktoré sa k nim viažu

• Veľkonočné sviatky • Sviatočné dni, tradície, kalendár	
Čo sa mi v našom kraji najviac páči	
• Čo sa mi v našom kraji najviac páči	Žiak: - dokáže napísať, nakresliť príbeh na tému: „Čo sa mi v našej obci páči a čo nepáči“ - diskutuje o napísaných príbehoch

3. ročník

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Objavujeme Slovensko - Slovensko moja vlasť	
AKO SA VYZNAŤ VO SVOJOM OKOLÍ • Krajina, svetové strany, povrch, obraz krajiny • Ako sa orientovať podľa svetových strán • Plán. Ako vyzerajú veci pri pohľade zhora. • Mapa • Význam plánu a mapy, orientácia podľa plánu. Ako vzniká mapa, mapové znaky, grafická mierka mapy, vzdialenosť objektov na mape	Žiak: - vie opísať (porozprávať vlastnými slovami) obraz pozorovanej krajiny - vie porovnať obrazy rôznych krajín. vedieť určiť svetové strany podľa - poludňajšieho tieňa - všíma si zaujímavosti krajiny a jej zmeny - pozná základné typy krajiny - vie určiť svetové strany v krajine a orientáciu významných objektov v miestnej krajine vzhľadom na svetové strany - vie čítať plán podľa mapových znakov, orientovať sa podľa plánu - dokáže v skupine vytvoriť plán známeho prostredia - vie sa orientovať na pláne - dokáže vyhľadávať znaky na pláne (podľa vysvetliviek) a opíše, čo na danej mape zobrazujú - vie podľa mierky odmerať skutočnú vzdialenosť objektov zobrazených na pláne
OBJAVUJEME SLOVENSKO • Kde sa nachádza Slovensko, • Glóbus • Krásy našich hôr, chránené územia • Rieky – dar života	- vie určiť Slovensko na glóbuse alebo mape sveta - dokáže určiť na mape pohoria, ktoré sa nachádzajú v okolí trás z Bratislavy do Košíc - vie vyhľadať o nich ďalšie dostupné informácie a prezentovať ich - vie pomenovať na mape chránené územia, národné parky - zdôvodní, prečo sú chránené - pozná pravidlá správania sa v chránených oblastiach - vie pohotovo ukázať na mape najznámejšie slovenské rieky

	- vysvetliť, prečo si ľudia stavali príbytky pri riekach, prečo pri riekach existujú rekreačné zariadenia, prečo stavajú priehrady - vie opísať ako vznikli jazerá a plesá porozpráva, ako sa staráme o rieky a vodné plochy
• Lesy – naše pľúca	- pomocou textu vytvorí pojmovú mapu - vie vysvetliť pojem les, - dokáže zaradiť strom do príslušného druhu lesa a poznať niektoré živočíchy, žijúce v konkrétnych typoch lesa - ovláda pravidlá slušného správania sa v lese - vie zhodnotiť vlastné správanie sa v prírode na príkladoch, posúdiť, čo je vhodné, čo nie je vhodné, resp. nebezpečné
SLOVENSKO PLNÉ ZÁHAD • Jaskyne, kúpeľné mestá minerálne pramene	- podľa mapových znakov vie na mape ukázať slovenské jaskyne, kúpeľné mestá a minerálne pramene - dokáže vysvetliť ich význam - vie opísať pravidlá slušného správania sa v jaskyni a zdôvodniť ako nevhodné správanie sa v jaskyni môže prispieť k zničeniu výnimočného prírodného výtvoru
• Po turistických chodníčkoch. Turistická mapa, potreby na výlet.	- vie naplánovať si v skupine výlet, - vie sa orientovať na turistickej mape podľa mapových znakov - dokáže si pripraviť všetky potrebné veci na výlet so zreteľom na špecifiká horského prostredia a počasia - pozná pravidlá správania sa na výlete a vie ich zdôvodniť
Poznávame dejiny Slovenska	
	Žiak:
• Ako chápať časové súvislosti. Minulosť, prítomnosť, budúcnosť.	- vie rozlíšiť minulosť, prítomnosť, budúcnosť podľa udalostí - dokáže zostaviť časovú priamku udalostí podľa rokov alebo storočí a povedať, čo sa stalo skôr a čo neskôr
• Prečo sa ľudia usadili na našom území. Osídľovanie.	- vedieť povedať v chronologickom poradí, ako prebiehalo osídľovanie. vedieť z textu určiť, aké boli príčiny jednotlivých etáp.
• Predmety, ako svedkovia doby. Múzeum.	- vie vyjadriť vzťah k historickým predmetom, prečo sú zaujímavé, k čomu sa viažu, o čom podávajú informácie.
• Svätopluk a jeho sláva	- prerozpráva vlastnými slovami povesť o Svätoplukových prútoch - dokáže porozprávať pomocou obrázkov o živote Slovanov

	- vie opísať symboly, ktoré sú v povestiach a zhodnotiť, či sa význam vtedajších symbolov prenáša aj do súčasnosti.
• Prečo chodíme do školy. Mária Terézia.	- pozná meno významnej panovníčky Uhorska - vie, čím bola významná, čím bola zaujímavá, v akej dobe a v akom prostredí žila - pozná miesta na Slovensku, ktoré sú s ňou spojené - pozná ju ako zakladateľku povinnej školskej dochádzky
• Ako vznikol slovenský jazyk. Významní jazykovedci: Ľudovít Štúr a Anton Bernolák	- vie vysvetliť podstatu vzniku spisovného jazyka a poznať významné osobnosti spojené s týmto procesom
• Ako vznikla slovenská hymna.	- pozná text a melódiu našej hymny - vie porovnať text súčasnej hymny s pôvodným textom a nájsť rozdiely - vie vysvetliť význam jednotlivých slov - pozná príležitosti, pri ktorých sa hrá hymna
• Prečo M.R. Štefánik veľa cestoval.	- vie opísať osobnosť M.R. Štefánika a zhodnotiť, čím bol významný - pozná miesta na Slovensku, ktoré sú s ním späté - vie zdôvodniť jeho význam v dejinách Slovenska
Naše starobylé pamiatky a ich krása	
• Ako vznikali mestá.	Žiak: - dokáže opísať spôsob vzniku miest, kedy a prečo vznikali - vie porovnať život v meste v minulosti a v súčasnosti - vytvorí v skupine model mesta
• Slávne mestá. Život v minulosti a v súčasnosti	- vie porovnať život v meste v minulosti a v súčasnosti - vie vyhľadať na mape známe miesta - dokáže vyhľadať rôzne informácie o známych mestách z rôznych zdrojov, opísať zaujímavosti.
• Svetoznáme pamiatky UNESCO	- pozná podľa obrázkov kultúrne a prírodné pamiatky zapísané do zoznamu UNESCO - pozná ich význam, vie, prečo je potrebné chrániť ich

4. ročník

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Krajina, v ktorej žijeme	
• Čítanie mapy Slovenska • Časová priamka • Územné členenie – kraje Charakteristika kraja, v ktorom žijem	Žiak - vie opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti - vie opísať polohu pohorí a nížin vzhľadom na svetové strany a na významné okolité objekty - vie vymenovať a ukázať na mape naše najvýznamnejšie rieky - dokáže porovnať udalosti podľa časovej priamky, určiť, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr - dokáže usporiadať udalosti svojho života a udalosti v roku na časovej priamke - vie vymenovať podľa mapy kraje SR a na mape určiť krajské mestá - dokáže vyhľadať regionálne osobitosti vlastného kraja
Mestá a dediny	
• Charakteristika mesta, dediny • Krajské mestá	Žiak: - dokáže podľa fotografií, krátkych textov a vlastných skúseností opísať charakteristiku mesta, resp. dediny - vie porovnať výhody a nevýhody života v meste a na dedine - vie správne priradiť krajské mestá ku krajom
Cestujeme	
• Ako môžeme cestovať po Slovensku • Spoznávame Bratislavu Spoznávame Košice • Cestujeme z Bratislavy do Košíc a späť	Žiak: - dokáže vyhľadať spoje z rôznych cestovných poriadkov (papierového i z internetu), orientovať sa v cestovných poriadkoch - vie sa spýtať na cestu - dokáže vyhľadať alternatívne riešenia - pozná pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku - z mapy Bratislavy a dostupných materiálov (sprievodca po Bratislave, po Košiciach, z internetu...) dokáže vyhľadať významné pamiatky Bratislavy a Košíc - pripraví krátky itinerár sprevádzania návštevy po týchto mestách - vie pripraviť plán cesty zo svojej obce do Bratislavy a do Košíc - využívať dostupné cestovné poriadky (IKT)

• Ktorá preprava je najvýhodnejšia	- dokáže sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z vlastných ciest - pozná najpoužívanejšie druhy prepravy vo svojom okolí - vie porovnať rôzne druhy prepravy a vybrať najefektívnejší spôsob podľa daných požiadaviek
Ako pretvárame krajinu	
• Baníctvo a hutníctvo na Slovensku Kedy a prečo sa začalo baníctvo rozvíjať • Náleziská a ťažba uhlia, striebra, zlata, železných rúd • Spracovanie železnej rudy vysoká pec, oceliarne • Práca baníkov v minulosti a dnes Spomienky na baníctvo Banský skanzen • Priemysel Priemyselné odvetvia • Poľnohospodárstvo Rastlinná a živočíšna výroba Ekologické poľnohospodárstvo Lesníctvo	Žiak: - vie porozprávať, ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku - pozná súvislosť medzi zásobami nerastných surovín. baníctvom a hutníctvom - pozná banské mestá (Prievidza, Handlová, Nováky) a oceliareň US Steel v Košiciach - vie opísať prácu baníka v minulosti porovnať, ako sa zmenila v priebehu dejín - pozná odvetvia priemyslu, zastúpeného na Slovensku - pozná odvetvia poľnohospodárstva - uvedomuje si súvislosti medzi poľnohospodárskou výrobou a typom krajiny - pozná význam práce lesníkov - uvedomuje si vplyv baníctva, hutníctva, priemyselnej a poľnohospodárskej činnosti ľudí na krajinu
Tradície a zvyky	
• Kultúrne regióny na Slovensku (Orava, Liptov, Spiš, Šariš, ...) • Zvyky a tradície podľa kultúrnych regiónov • Život v stredovekom meste • Práce na vidieku v minulosti počas leta a počas zimy • Skanzeny na Slovensku • Multikultúrnosť	Žiak: - pozná kultúrne regióny Slovenska, - vie zaradiť svoju obec do príslušného regiónu - pozná ľudový kroj, piesne, tance, povesti, zvyky a tradície svojho a niektorých ďalších regiónov - vie opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať so životom v súčasnosti - vie sprostredkovať vlastné zážitky z návštevy múzea či skanzenu - vie porovnať naše a inonárodné zvyky a tradície - vie vysloviť vlastný názor na prienik cudzích kultúr do nášho prostredia
V súlade s prírodou	
• Členitosť krajiny	Žiak - pozná terminológiu týkajúcu sa výškového členenia terénu - vie si dať do súvisu farby na mape

• Ideme do hôr Príprava na výlet (oblečenie, jedlo, hygienické potreby, doklady, lekárnička) Horská služba Pravidlá bezpečného správania sa v horách • Kráľova hoľa, Kriváň – povesť • Vodstvo v krajine vznik riek, formovanie územia riekou, oblasti v povodí riek prírodné a umelé vodné nádrže gejzír • Plavíme sa po Dunaji a Dunajci • Dunaj pod Devínom, Dunaj v Bratislave, Dunaj v Gabčíkove, Dunaj v Štúrove • Chránime vodné zdroje	s výškovým členením terénu - pozná pojem *nadmorská výška* - pozná základy ochrany prírody a ochrany zdravia pri pobyte v prírode - uvedomuje si dôležitosť dodržiavania zásad bezpečného pohybu v horskom prostredí - dokáže zaujať vlastný postoj k tráveniu voľného času v prírode - uvedomuje si, ako turizmus ovplyvňuje prírodu - vie zreprodukovať obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvoriť krátku dramatizáciu - vie opísať rôzne podoby, ktoré môže mať rieka - pozná najvýznamnejšie toky Slovenska - uvedomuje si, ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek - vie na mape ukázať jazerá a - vie opísať, v čom je výnimočný gejzír - vie opísať vybrané úseky Dunaja, - pozná ich osobitosti - vie opísať vybrané úseky Dunajca, porovnať ich s úsekmi Dunaja - vie vysvetliť rozdiel medzi prírodným výtvorom a ľudským výtvorom, svoje tvrdenie dokáže podoprieť príkladom - rozumie pojmu *podzemná voda* a uvedomuje si jej význam - vie opísať, ako sa dostáva voda do domácností - pozná zdroj pitnej vody vo svojom okolí - uvedomuje si súvislosti medzi znečisťovaním vody a jej opätovným čistením - vie opísať, ako vzniká erózia pôdy - chápe význam lesa pri jej odplavovaní

6. UČEBNÉ ZDROJE

Učebnice:
Vlastiveda pre 2. roč. ZŠ - Kožuchová a kol.
Vlastiveda pre 3. roč. ZŠ - Kožuchová a kol.
Vlastiveda pre 4. roč. ZŠ - Kožuchová a kol.
Dopravná výchova pre 2. ročník ZŠ - Kožuchová, Matúšková Stebila
Dopravná výchova pre 3. ročník ZŠ - Kožuchová a kol.

Odborná literatúra:
encyklopédie, náučná literatúra, metodické príručky

Učebné pomôcky:
atlasy, mapy, plány, obrázky krajiny, obrázkový materiál o Slovensku, ...

Ďalšie zdroje:
internet, CD- a DVD-nosiče s materiálmi o aktuálnom učive

7. PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezová téma	Vzdelávacie stratégie
Environmentálna výchova Citový vzťah k prírode, uvedomenie si potreby ochrany a tvorby životného prostredia.	Spoznávanie prírodných krás a bohatstiev Slovenska.
Ochrana života a zdravia Orientácia v teréne. Prírodné katastrofy (povodne, požiare, ...) a ochrana pred nimi.	Pozorovanie tieňa, orientácia pomocou smerovej ružice a kompasu. Práca s mapou.
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti Projekty a ich prezentácia.	Postavme si Vlastivedkovo, Sprevádzame zahraničnú návštevu, ...
Mediálna výchova Využitie médií pre vzdelávanie.	Práca s internetom, s výukovými CD, DVD, filmy.
Multikultúrna výchova Uvedomovanie si vlastnej kultúrnej identity (ako proces). Vnímanie rozdielnosti v rodinách, obciach, oblastiach Slovenska.	Od spoznávania vlastného a identifikovaním sa s tým k poznávaniu a chápaniu cudzieho – rozdielneho.
Dopravná výchova Orientácia v teréne – vpravo, vľavo, bezpečné správanie sa v doprave.	Cesta do školy – projekt.
Osobnostný a sociálny rozvoj Schopnosť učiť sa, podnietená vnútorným záujmom. Účelné využitie voľného času. Význam rodiny.	Skupinová práca, problémové vyučovanie. Poznanie vlastnej rodiny a jej koreňov.

8. METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe vlastivedy využívame najmä:

- riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- výklad učiteľa
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia s využitím dataprojektoru)
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- projektové, zážitkové vyučovanie.

9. HODNOTENIE

Hodnotenie prospechu realizujeme podľa platných aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.
Pri hodnotení uplatňujeme primeranú náročnosť, pedagogický takt, rešpektujeme práva dieťaťa a humanistický prístup k žiakovi.
Predmetom hodnotenia sú najmä:

- osvojené vedomosti, ktoré žiak dosiahol v predmete (v súlade s požiadavkami vymedzenými učebnými osnovami),
- vybudované kľúčové kompetencie

Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory rozvoja osobnosti žiaka. Žiakov postupne vedieme, aby vedeli korektne ohodnotiť výkon seba aj výkon svojho spolužiaka. Pôsobíme na nich tak, aby pochopili, že spravodlivé ohodnotenie nielen poskytuje informácie o aktuálnom výkone ale aj smeruje k ďalším cieľom.

Hodnotia sa ústnou a písomnou formou:

- vedomosti v jednotlivých tematických celkoch,
- projekty
- aktivity zamerané na rozšírenie vedomostí a zručností,
- aktivita a tvorivosť na vyučovacích hodinách,
- úprava zošita a ostatných písomností žiaka,
- vybudované kľúčové kompetencie.

Stupnice hodnotenia písomných prác:

2. ročník:
1- 100-90%, 2 – 89-77%, 3 – 76-50%, 4 – 49-21%, 5 – 20-0%,

3. a 4. ročník:
1 – 100-95%, 2 – 94-77%, 3 – 76-50%, 4 – 49-21%, 5 – 20-0%

V danom predmete sú žiaci priebežne i celkovo na vysvedčení (na konci každého klasifikačného obdobia) klasifikovaní stupňami 1, 2, 3, 4, 5.